CZĘŚĆ V. № 46.

ROK. 3 (1832.)

TYGODNIK PETERSBURSKI.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumeratą przyjmuje się w Redakcyi zapisując: do Redakcyi Tygodnika w Petersburgu, w Gazetnej Expedycyi Petersburskiego Pocztamtu, i we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna* na prowinciją s pocztą, a w Stolicy z noszeniem do mieszkań 50 rub. as. *Półroczna* 25 r. as. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Smirdina, *Roczna* 45 r. as. *Półroczna* 25 rub. as.

Piątek, 17 Czerwca.

Od 5 Lipca b. r. zaczyna się drugie połrocze Tygodnika. Półroczni prenumeratorowie, chcący nadal utrzymywać to pismo, raczą, z należną opłata, przesłać do Redakcyi, lub tutejszej Expedycyi Gazet, jeden z drukowanych adresów, pod któremi dotąd Tygodnik odbierali; nowoprenumerujące zaś osoby raczą zgłaszać się zawczasu, wypisując dokładnie swoje imię, imię ojca, nazwisko, urząd, najbliższą stacyją pocztową i miejsce, gdzie życzą sobie Tygodnik odbierać.

Wiadomości krajowe.

Petersburg, 16 *Czerwca*.

Przez roskazy dzienne Cesarskie mianowani: 11 b. m. Członkami Rady Wojennej (stosownie do nowej organizacyi zarządu siły zbrojnej lądowej) Naczelnik artylery 1*ej* armii, Jen.-artylery xżę *Jaszwil*, z zachowaniem dotychczasowego obowiąsku; Komendant twierdzy Petersburskiej Jen.-piechoty Jen.-adjut. *Sukin* 1 i Jener.-piech. Jen.-adjut. *Bałaszew* 1, obaj z zachowaniem dotychczasowych tytułów i obowiąsków; Jen.-piech. hr. *Kuruta;* Jen.-artyl. bar. *Loewenstern* 1, i Senator Jen.-por. hr. *Gurijew* 1, z zachowaniem dotychczasowego obowiąsku;—Jen.-piech. Jener.-adjut. xżę *Szczerbatow* 1, mianowany Prezesem Jeneralnego Audytoryjatu; Członkami zaś tegoż Audytoriatu: sprawujący obowiąski Komendanta Petersburskiego Jener.-piech. Jen.-adjut. *Baszucki;* Kassyjer Kapituły Rossyjskich Cesarskich i Królewskich orderów Jen.-por. *Kryżanowski* 1, i Senator, Jen.-piechoty *Kniażnin* 2, wszyscy trzej z zach. dotychcz. obowiąsku; Jen.-por. Jener.-adjut. *Włodek*, z zachowaniem dawnego tytułu i Jen.-por. *Skobelew;* — Dowódzca korpusu grenadyjerów Jen.-piech. xżę *Szachowskoj* 1, na własną proźbę, uwolniony zostaje od tego dowodztwa; na miejsce zaś jego, dowodzcą korpusu grenadyjerów, mianowany Jener.-piechoty Jen.-adjut. *Chrapowicki* 1, z zachowaniem dotychczasowego tytułu.

— Reskryptem Cesarskim z d. 26 z. m. Ober-Kwatermistrz oddzielnego Kaukaskiego korpusu Jenerał *Wołchowski* mianowany kawalerem orderu Ś. Stanisława 1 klas. *(R. I.)*

— 11 b. m. otworzony został komitet mianowany przez N. Pana w celu dania pierwszej pomocy pogorzelcom tutejszym. Prezydentem jest Jenerał-porucznik *Sielawin*, członkiem Sekretarz Stanu *Łonginow* i Ober-policmejster *Kokoszkin;* w posiedzeniach komitetu uczęstniczy też Naczelnik (голова) furmanów Petersburskich. Najpierwsze wsparcie otrzymane zostało od NN. Państwa Cesarz Jmć ofiarował 20,000, a Cesarzowa Jmć 10,000 rubli.

— Do Petersburga przybyli: 10 b. m., s Kijowa, tameczny obywatel *Janicki;* 11*go* z Mińska, obywatel pow. Jhumeńskiego *Moniuszko;* i tamecznej gub. szlachcic *Korsak;*—12*go*, z Żytomierza, zarządzający Radziwiłłowską komorą celną Rad. Dworu *Bernikow;* s Telsz, tameczny horodniczy, major *Puzyrewski*. — Wyjechali: 9*go* do Weissenberg, Dyrektor morskiego korpusu kadetów Wice-admirał *Krusenstern;* dowodzący 1ą dyw. pieszą Jen.-porucz. *Obruczew;* do Moskwy, dymissyjonowany Jen.-piech. hr. *Zakrewski;* i Jen.-adjut bar. *Jomini;* 11*go* do Modlina, dowodzca tamecznej komendy inżynierów pułkownik *Pawłowski;* 12*go*, do Moskwy, Rz. Radca Tajny hr. *Rumiancow;* do Warszawy, członek deputacyi hr. *Komarowski;* do Kijowa, obyw. tamecznej gub. *Konarski*.

(G. P.)

Wiadomości zagraniczne.

Londyn 15 *Czerwca.* Izba niższa odroczyła posiedzenia swoje do 13, izba zaś parów do 14 b. m.

— 8 b. m. Rada municypalna Londyńska, postanowiła wydać kosztem miasta wielką ucztę w Guidhall, w dniu, w którym złożone zostaną Lordom Grey i Althorp dyplomata na nadane im prawo obywatelstwa. Wezwani na nią będą wszyscy członkowie izby niższej którzy głosowali za bilem o reformie, i ta część członków izby parów która była przeciw poprawie Lorda Londhurst.

— Od niejakiego czasu przywożą tu z Indyj wschodnich nader wielką ilość złota i drogich kruszców. Cenią ją podziśdzień na milijon f. sterl. Przyczyną tak znacznego wywozu gotowych pieniędzy, jest częścią mała cena wyrobów rękodzielni Indyjskich, częścią zaś zły kurs papierów publicznych.

Paryż 14 *Czerwca.* 10 b. m. Król Jmć, w towarzystwie xcia Nemours, marszałków Soult i Lobau, kilku innych ministrów, marszałków Francyi i licznego orszaku, odbył na rozmaitych punktach stolicy przegląd całej gwardyi narodowej i wszystkich wojsk znajdujących się teraz w Paryżu. Na placu Vendôme, spotkała go Królowa s xiężniczkami. Niepodobnym jest prawie do opisania powszechny zapał z jakim Monarchę w jego przejeździe przyjmowano, przy najgłośniejszych okrzykach *niech żyje Król!* do których łączono jednomyślnie *precz s karlistami! precz z republikanami!* Gwardyja narodowa zdawała się uszczęśliwoną częstémi pochwałami z jakiémi się J. K. M. odzywał do jej naczelnika, i tkliwy przedstawiała widok, gdy przeciągając wzdłuż wojsk linijowych, żołnierze jej ściskali się za ręce s towarzyszami walki, którzy tyle się z niémi przyłożyli do utrzymania porządku. Narodowa ta uroczystość, godnie uświęciła zwycięstwo odniesione w d. 5 i 6 b. m. i mocno się przyczyni do ustalenia porządku i wolności.

— Wyjaśnia się teraz, iż poruszenia 5 i 6 b. m. były w związku z rozruchami w Wandei, i że Karliści rozdali s tego powodu wiele pieniędzy.

— Podług *Gazette des Tribunaux*, ogólna liczba zabitych i ranionych w d. 5 b. m. nieprzenosi 600 osób.

— Król, oświadczył, jak mówią, iż izby zwołane dopiéro zostaną w Listopadzie. Stan zaś oblężenia w Paryżu trwaćby miał 3 miesiące.

— W Dep. Loire Inférieure, gdzie szuani w 6 b. m. liczyli do 20,000 ludzi, zaledwie widać teraz kilkuset. — 14 gmin powstałych na prawym brzegu Loary wróciło już do uległości; i również poddało się wielu naczelników, pomiędzy którémi liczą syna P. Bourmont, tudzież PP. de Landemon, de Lasserrie i Dangais syna. Margr. de Coislin, były par i marszałek polny za dawnych rządów zatrzymany został w Vannes.

— Xżna Bragancyi (była Cesarzowa Brazylska) otrzymała 12 b. m. o 2*ej* po południu od Królowej Jmci ważną wiadomość otrzymaną przez telegraf z Bayonny, o uskutecznionem już przez Don Pedra wylądowaniu na brzegi Portugalii.

— Nakazane zostało śledzenie względem zachowania się w d. 5 i 6 b. m. zbiegłych cudzoziemców którzy otrzymali byli pozwolenie bawienia w Paryżu, i, dalszy pobyt wzbroniony będzie wszystkim którzy gościnności takowej nadużyli, bez żadnego względu na ich zażalenia i pobudki.

— W skutek postanowienia Królewskiego o rozwiązaniu Artyleryi gwardyi narodowej Paryskiej, prefekt Sekwany, roskazem z dnia 9 b. m. zaleca wszystkim obywatelom, którzy od wypadków Lipcowych 1830 r. do składu takowej artyleryi należeli, złożyć broń niezwłocznie w ciągu 40 godzin, po których upływie, Jen.-porucznik Pajol użyje przeciw nieposłusznym wszelkich środków, do których go ogłoszenie miasta za zostające w stanie oblężenia upoważnia.

— 7 b. m. ukończono badania przeszło 200 osób zatrzymanych, i nazajutrz protokóły śledzeń przesłane już zostały do dowodzcy tutejszej dywizyi, dla oddania ich pod nieustający sąd wojenny 1*ej* wojskowej dywizyi.

— Areszt wano znowu znaczną liczbę osób, i odbyto rewizyją wszystkich domów całej ulicy Beaubourg, na której rokoszanie w dniu poprzedzającym dość długo się jeszcze za barykadami utrzymywali. W wielu mieszkaniach znaleziono znaczną ilość pałaszów, strzelb i wszelkiego rodzaju wojenne rynsztunki; nawet bomby i kule działowe.—Zatrzymano też wśród okrzyków *niech żyje Król! niech żyje gwardyja narodowa!* i t. p. kilka osób których głos powszechny potępiał za zabójstwa popełnione w dniach poprzedzających na pojedyńczych żołnierzach. Sami mieszkańcy, ośmieleni stanowczemi środkami rządu, ułatwiali i dopomagali władzom miejscowym w poszukiwaniach.

— Widok miejsc które dni ostatnich były teatrem walki, nie przedstawia wcale uszkodzeń jakich się można było spodziewać. Kilka tylko domów ulicy St. Martin nosi ślady kul. Kawiarnia leżąca na rogu ulic des Arcis i Gèvres została mocno uszkodzoną. Drzwi kościoła St.-Méry, wysadzone w czasie szturmu najmniejszego nie poniosły szwanku.

— 7 b. m. w tutejszych szpitalach tak cywilnych jako i wojskowych, liczono do 300 śmiertelnie prawie ranionych, s których w Hôtel Dieu tegoż dnia umarło 25. Dodawszy do tego liczbę zabitych na miejscu, wyrzniętych po domach i rannych leczących się po własnych mieszkaniach, zaledwie jeszcze wyobrazić sobie można, jakiej trzeba było wściekłości i zawziętości w walce dla sprawienia podobnych skutków.

— Król przeznaczył dla P. Ministra spraw wewnętrznych 50,000 fr. na ranionych w d. 5 i 6 b. m.

— Duch rokoszu zdaje się powstawać w Wandei z nową siłą. Wszystkie gminy leżące na lewym brzegu Loary od Nantes aż do Mauves, na obu brzegach rzek Erdre, Sucé, Ligné, Petit-Mars, powstały całą massą.

— Jedném z ostatnich postanowień Królewskich rospuszczona została szkoła weterynaryi w Alfort i na nowo ma być przekszałconą.

— Monitor z d. 9 b. m. oznajmuje urzędowie, iż małżeństwo xczki Ludwiki s Królem Belgów, ostatecznie uchwaloném zostało na zjeździe monarchów w Compiègne.

Haga 14 *Czerwca.* Król Jmć wrócił tu z Loo w d. 6 b. m.

— Wtóra izba stanów powszechnych zajmuje się teraz projektami zmian w Kodexie cywilnym które jej niedawno podano.—9 b. m. przyjęto w niej większością 42 głosów przeciw 4 projekt prawa o podatku nadzwyczajnym przeznaczonym na pokrycie kosztów wojny.

— Baron Durand de Mareuil, były minister francuski przy dworze naszym, wyjechał do Paryża, skąd ma udać się do Londynu, dla zastępowania tymczasowo xcia Talleyrand.

Bruxella 4 Czerwca. Na posiedzeniu izby reprezentantów 8 b. m. wzięty został pod rozwagę projekt prawa względem ustanowienia nowej ozdoby, mającej nosić nazwisko *orderu związku* (l'union). Król będzie jego W. Mistrzem; order takowy dzielić się ma na 4 klassy: 1) Wielki krzyż 2) Komandorstwo, 3) Oficerów i 4) Kawalerów. Godłem jego będą słowa *l'Union fait la force.* Wojskowi rang niższych od stopnia oficera, przy orderze takowym otrzymywać będą dożywotnie pensyje po 100 franków.

Syra 9 Maja. Otrzymano tu właśnie wiadomość, iż twierdza Akka poddała się nakoniec Ibrahimowi paszy w d. 28 Kwietnia. Wódz ten, odniosł był 26 t. m. wielkie zwycięstwo nad paszą Alepu na drodze z Hamah do Alep, i zmusił go do śpiesznego cofnienia się, przy którém wpadło w ręce Egypcyan przeszło 1,000 wielbłądów z zapasami żywności i amunicyi, przeznaczonémi dla twierdzy. Ibrahim zawiadomił o tém natychmiast uporczywego obrońcę Akki, Abdullah paszę, który straciwszy wszelką nadzieję pomocy, zdał się nareszcie na łaskę. Ibrahim pasza zapewnił mu ze swej strony, bespieczeństwo osób i własności prywatnych; i ofiarował Abdullah-paszy schronienie w Egypcie, s pensyją 750,000 egipskich piastrów rocznie. *(J. S. P.)*

+) Wczorajsza Pszczoła północna Petersburska (N. 135.) ogłosiła odebraną przez ostatni statek parowy wiadomość iż Walter-Scott umarł 10 Czerwca (29 Maja) b. r. rażony paraliżem w drodze s Kolonii do Rotterdamu. Spieszymy ostrzedz, że ta smutna wiadomość jest fałszywą; Gazety bowiem angielskie, odebrane przez tenże statek parowy, donoszą pod poźniejszą datą 15 Czerwca n. s. że Walter-Scott przybył do Londynu. Wszakże prawdą jest, że na wspomnionej drodze miał attak paraliżu, i dotąd nie włada połową ciała. Od śmierci uratował go służący, który był z nim w pojeździe i puścił mu krew natychmiast.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

S Kamczatki. Przybyły do Kamczatki w 1829 r. ogrodnik Jerzy Rieder otrzymał tam, lubo w niewielkich ilościach, Kalifornijskiej pszenicy 13, Finlandzkiego ozimego żyta 21, owsa 23, jarego żyta 12, jarej pszenicy 28, kartofli 30 ziarn. W ogrodach wybornie rosną kalafiory, rzepa, groch i t. p. melony udają się na inspektach. *(Provzbl.)*

— Wydawca Ryskiego Provinzialbatt, który już oddawna walczył przeciw trwającemu i w naszych prowincyjach zwyczajowi suszenia zboża w osieciach, umieścił w swojem pismie następną wiadomość, nie obojętną dla naszych gospodarzy. «Pruska Rządowa gazeta 1*go* Czerw. donosi z Amsterdamu 26 Maja: 118 funtowe Pruskie (a więc niesuszone) żyto kosztuje 195 do 198 flor.; 116 funtowe Prusko-pomorskie (niesuszone) 188 flor.; 118 do 119 funtowe Ryskie (więc suszone) 182—184 florenów. — Ileż to drzewa, pracy i pożarów kosztowało naszym prowincijom okupienie tak niskiej ceny!»

Postanowienie N. Pana o opłacie podatku konsumpcyjnego w Królestwie Polskiém. (Dokończenie.)

Tytuł IV.

O podatku od piwa.

Art. 10. Od piwa bez względu czy w miejscu wyrobionego, czyli też sprowadzonego, opłata Skarbowi należy następująca:

	Rzędy miast i osad. 1. zł. gr.	2. zł. gr.	3. zł. gr.	4. zł. gr.	5. zł. gr.
Od garnca porteru i piwa Angielskiem zwanego	— 10	— 10	— 10	— 10	— 10
Od garnca piwa marcowego dubeltów i innych mocnych	— 0	— 0	— 5	— 5	— 4
Od garnca piwa szlacheckiego i piwka	— 8	— 3	— 2	— 2	— 1

Za piwo szlacheckie i podpiwek uważa się takie, którego z jednego korca słodu mielonego wyciąga się garncy 80 lub więcej; i to, które po wyciągnieniu porteru piwa marcowego, lub dubeltowego, przez powtórne słodu wygotowanie zwyczajnie się otrzymuje.

Tytuł VI.

O poborze od miodu, wiśniaku, maliniaku i t. p.

Art. 11. Od miodu, wiśniaku, maliniaku, dereniaku, jabłeczniku i innych trunków, ciągnionych z owoców i roślin, nienależących do przedmiotów wyżej opodatkowanych, pobierane będą opłaty bez względu na miejsce fabrykacyi:

w miastach 1 rzędu po złp. 2 od garnca.
w miastach 2 rzędu po złp. 2 od garnca.
w miastach 3 rzędu po złp. 1 gr. 20 od garnca.
w miastach i osadach 4 rzędu po złp. 1 gr. 10 od garnca.
w miastach i osadach 5 rzędu po złp. 1 od garnca.

Tytuł VI.

Przepisy ogólne.

Art. 12. Fabrykacya wódek, piwa i innych trunków w miastach podlegać będzie Kontroli Urzędów Skarbowych; opłata zaś poboru konsumpcyjnego uiszczać się powinna od ilości i rodzaju wyrobionego trunku.

Podatek od rzezi przed zarznięciem bydlęcia, a od trunków ze wsiów do miast lub ich obrębów przeznaczonych, niemniej od mięsiw, opłacany będzie w chwili wprowadzenia do tychże miast i obrębów.

Należność atoli opłaty od wódek sprowadzonych, w miarę złożonego władzy skarbowej zabespieczenia, kredytowaną bydź może.

Art. 13. Porter, piwo angielskie i arak krajowy, po opłaceniu raz podatku, wolno będzie z jednego miasta do drugiego przeprowadzać za właściwemi świadectwami skarbowemi. Innych trunków krajowych i mięsiwa przeprowadzać nie można na konsumpcyą jednego miasta do drugiego, chyba z uiszczeniem powtórnej opłaty.

Wszakże za poprzedniem złożeniem deklaracyi, przewożenie trunków i mięsiw przez miasta jest dozwolone.

Art. 14. Zwrot podatku konsumpcyjnego zgromadzeniom zakonnym, z kwesty utrzymującym się (Mendicantium) i szpitalom, będzie mieć miejsce jak dotąd od wszystkich artykułów na ich użytek sprowadzanych, przez wypłatę

przy końcu każdego kwartału kwoty odpowiadającej ilości podatku przez nich w ciągu tegoż kwartału, stosownie do składać się mających na to dowodów opłaconego.

Art. 15. Pobór konsumpcyjny winien bydź, o ile się da, przez publiczne wydzierżawienie zapewniony.

Art. 16. Trunki defraudowane, do miast ich obrębów wprowadzone, lub któreby fabrykowane były bez wiedzy Urzędów Skarbowych i bez opłaty podatku konsumpcyjnego, również jak i bydlę zarznięte i mięso sposobem defraudacyjnym sprowadzone, zajęte będą na korzyść Skarbu; defraudujący opłaci prócz tego w pięć kroć podatek, niniejszem postanowieniem oznaczony.

Zatracenie której z książek kontrolowych, przepisanych dla kontrybuentów urządzeniami Skarbowemi, pociągnie za sobą karę pieniężną złotych polskich trzydzieści.

Art. 17. Defraudacye w powyższym Artykule wymienione, dochodzone będą tymczasowo stosownie do ogólnych urządzeń dotąd obowiązujących, względem indagacyi, sądzenia i exekwowania kar w sprawach wytoczonych o defraudacye Skarbowe.

Art. 18. Wykonanie niniejszego Postanowienia, Kommissyom Rządowym w czém do której należy, Kommissyi zaś Rządowej Sprawiedliwości umieszczenie onego w Dzienniku Praw, polecamy.

Dan w Petersburgu d. 4 (16) Kwiet. 1832 r.

(podpisano) MIKOŁAJ.

przez Cesarza i Króla

L. S. Minister Sekretarz Stanu Stefan hr. *Grabowski.*

(podpis) Zgodno z oryginałem Minister Sekretarz Stanu Stefan hr. *Grabowski.*

(podpisano) Zgodno z oryginałem Radca Sekretarz Stanu J. *Tymowski.*

Za zgodność Sekretarz Jeneralny Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu *Miniewski.*

(*Dz. Pow.*)

Rozmaitości.

Przywileje płci w Anglii. Dwónastoletni chłopiec może w Anglii prawnie wykonać przysięgę posłuszeństwa; w 14 latach uważa się już za człowieka mającego dojrzałe lata, może zezwolić na małżeństwo lub je odrzucić może sobie obrać opiekuna i o swojej własności sporządzić testament; w 17 roku może odbywać sam swoje interesa a w 21 jest zupełnie panem swojej woli i może swój majątek stracić. — Dziewczyna w 7 leciech może już być zaręczoną; w 9 ma prawo do posagu, w 12 jest już dojrzałą i może na małżeństwo przyzwolić lub też odrzucić; w 14 może sobie sama wybrać opiekuna; w 17 może sama zawiadować swojemi interesami w 21 sobą i swoim majątkiem rozrządzać. Z rokiem przeto 21szym osoby obojej płci stają się pełnoletniemi; do tego czasu uważają się za dzieci w obliczu prawa (infant in law). (*Mag. f. d. Lit.*)

Liczba artystów w Paryżu. w Paryżu liczą teraz 1523 malarzy, litografów, rysowników; 151 rzezbiarzy, 310 rytowników na miedzi, aquatinta, na drzewie, medalach; 480 architektów, 315 kompozytorów i celniejszych nauczycieli muzyki, 1523 muzykantów. (*M. B.*)

Języki we Francyi. Podług wydanych w roku przeszłym «Mélanges sur les langues, dialèctes et patois» na 31,851,589 mieszkańcach Francyi, mówi:

29,180,560	po francusku, w 70 przeszło dialektach.
1,140,000	po niemiecku.
1,050,000	po galicku (w Bretanii).
185,079	po włosku.
177,950	po flamandzku.
a 118,000	po kantabryjsku czyli językiem basków.

(*M. f. d. L.*)

Największy diament. Diament ten został znaleziony w w Brazylii, w rzece Abaite, o 92 godzin w kierunku północno-zachodnim od Serro de Frio. Historyja jego znalezienia jest romantyczna. Trzej Brazylczykowie, Aut. de Sousa, Josè Felix Gomes i Th. de Sousa, obwinieni o przestępstwo, zostali wskazani na wygnanie do najdzikszej części w głębi kraju. Kara była okrutna, lecz okolica, gdzie się dostali, najbogatsza w świecie. Każda rzeka toczyła się po dnie w złoto obfitém, a każda góra zawierała kopalnie diamentowe. Nadzieja odkrycia bogatej jakiej kopalni i zasłużenia przez to na ulgę kary, ożywiała ciągle wygnańców. Po sześcioletniem szukaniu, dostąpili nakoniec celu swoich życzeń. Nadzwyczajne upały wysuszyły rzekę Abaite i w jej korycie szukając złota, natrafili na diament, prawie całą uncią ważący. S tą zdobyczą udali się zaraz do Villa Reca. Mianowana przez tamecznego rządcę komissyja uznała diament za prawdziwy, po czém go wnet do Lizbony odesłano. Trzej skazani otrzymali wkrótce przebaczenie. — Romé ocenił ten sławny kamień 300 milionów funt. sterl. Nie jest on szlifowany; lecz zmarły Król Portugalski Jan VI, który się kochał w drogich kamieniach, kazał wywiercić w nim dziurę i w dni uroczyste nosił go na szyi. (*Pocket Album.*)

— W Ameryce jest teraz jedenaście Rzeczypospolitych, a rządzcy ich, czyli prezydenci, wszyscy są wojskowi. Oto jest spis imienny tych rządzców:

Stany Zjednoczone.	jenerał *Jackson.*
Mexyk	jen. *Bustamente.*
Guatimala	jen. *Morazan.*
Nowa-Grenada	jen. *Obando.*
Venezuela	jen. *Paez.*
Ecuador.	jen. *Flores.*
Peru	jen. *Gamarra.*
Chili	jen. *Prieto.*
Bolivia	jen. *Santa-Cruz.*
Buenos-Ayres	jen. *Rosas.*
Haiti	jen. *Boyer.*

Bustamente i Obando są tylko wice-prezydentami, lecz mają zupełną władzę prezydentów.

— W Staitford, w Ameryce, wynaleziono temi czasy drobnowidz słoneczny nadzwyczajnej doskonałości, zwiększający przedmioty 3 milijony razy, a nawet do 4 milijonów, gdy światło jest mocne. Za pomocą tego narzędzia, w proszku mączastym, okrywającym powierzchnie fig, ukazują się zwierzęta mające 3 stóp długości. Żądło zwyczajnej pszczoły wydaje się dzidą od 14 stop, i widzieć można węże od 6 do 8miu stop długości w najmniejszej kropli octu. Trudno wyobrazić na ile okropnych poczwar i straszliwych smoków napatrzyć się można w kilku kroplach krwi.

Statystyka Bibliograficzna Francyi z r. 1831. Od lat dwudziestu P. Beuchot, w wydawanem przez siebie pismie *Journal de la librairie*, załącza ogółowe tablice, dające ciekawą wiadomość o corocznie zmieniających się stosunkach Francuskiej literatury. Ostatnia zawiera następujące wypadki: (*)

	Liczba dzieł. W języku francuskim.	W językach innych dawnych i nowych.	Ogół.
I. Teologija. Biblija, Liturgija, katechizmy, zbiory kazań i rozmaite rosprawy	357	46	403.
II. Prawoznawstwo. Prawo powszechne, i francuskie zagraniczne	246	2	248.
III. Nauki i sztuki.			
1) Filozofija, Moralność, Dzieła encyklopedyczne	82	2	84.
2) Pisma pedagogiczne, xiążki elementarne	154	1	155.
3) Ekonomija polityczna, Polityka, Administracyja, finanse,	979	11	990.
4) Handel, miary i wagi . . .	42	1	43.
5) Historyja naturalna.	59	2	61.
6) Gospodarstwo wiejskie, ekonomija	61	—	61.
7) Fizyka, Chemija, Farmacyja	33	—	33.
8) Medycyna	211	4	215.
9) Matematyka	48	1	49.
10) Astronomija i marynarka .	24	—	24.
11) Nauka wojenna i zarząd wojskowy	176	5	181.
12) Sztuki tajne, Gimnastyka i Gry.	27	—	27.
13) Kaligrafija, sztuki i rzemiosła	59	—	59.
14) Sztuki piękne	88	2	90.
IV. Belletrystyka. (Belles lettres)			
1) Proza; Grammatyka, Retoryka i mowy	150	17	167.
2) Poezyja; Poetyka i poezyje .	543	25	568.
3) Teatr	291	11	302.
4) Romanse i powieści.	162	21	183.
5) Nauka języków, Krytyka, Rozmaitości	179	3	182.
6) Poligrafija.	29	3	32.
7) Mitologija i Bajki	19	1	20.
8) Listy	17	2	19.
V. Historyja.			
1) Jeografija, Podróże	53	3	56.
2) Historyja starożytna i nowożytna	464	37	501.
3) Archeologija i Numizmatyka	7	1	8.
4) Towarzystwa uczone, prywatne i tajne	143	3	146.
5) Historyja literatury i Bibliografija	12	1	13.
6) Bibliografija	134	9	143.
	4,849	214	5,063.

Podług tegoż dziennika, następujące dzieła największy miały pokup:

(*) Niedokładność podziału ogólnego na przedmioty jest bardzo widoczna. Nie nasza to wina, gdyż podobnej klassyfikacyi trzymają się wszystkie francuskie katalogi. *(Tłom.)*

W Teologii, 1*szy* tom uczonego wydania starego testamentu przez Cahen; ostatnia część dzieła o religii Benjamina Constant i Rzut oka na chrześciańską kontrowersyją xiędza Gerbet.

W prawoznawstwie, Filozofija prawa przez Lerminier; Morskie ustawy przez Pardessus; Zbiór dawnych praw przez Isambert, Decrusy i Taillandier; Prawodawstwo cywilne, handlowe i t. d. przez Locré i Powszechne prawoznawstwo francuskie przez Dalloz.

W Filozofii dzieła Damiron i Jouffroi; wykład filozofii Kanta przez Schona i Messianizm przez Wrońskiego. O St.-Simonizmie wyszło do 29 pism.

W literaturze politycznej niebyło tyle życia, ileby się można spodziewać. Wielu pisarzy politycznych którzy się wsławili podczas restauracyi, przeszło do praktycznych administracyjnych czynności i mniej miało czasu drukować swoje teoryje; (*) prócz tego część ta literatury przechodzi co raz więcej w codzienne gazety, w których prędszy wprawdzie miewa obieg, lecz za to i krótsze życie. Tłumaczenie Heerena myśli o polityce i handlu starożytnych ludów; przekład Doktora Juliusa pisma o więzieniach przez Lagarmitte; rosprawa o naturze bogactw przez Wallace są jedyne znakomitsze dzieła w tej części katalogu. Są w nim wprawdzie i znakomite imiona Chateaubriand, Lamartine, Cormenin, Thiers, Fièvée, Bachelu, O'Connor, Briqueville, Belmontet, Fonfrède, de Potter i innych. Lecz pisma ich, czyli świstki (pamphlets), ściągają się do rzeczy chwilowy interes mających. S pomiędzy dzieł naukowych zasługują na uwagę ułamki geologii i klimatologii Azyi, przez Alexandra Humboldta; przekład chemii Berzeliusa, kilka tomów historyi naturalnej przez Cuvier i Valenciennes; ostatnie tomy słownika historyi naturalnej przez Bory de St. Vincent, Brongniart i t. d.; Entomologija przez Latreille i Zrównania Fourier. — W Medycynie znajdujemy 76 pism o cholerze, Patologiją przez Broussais; Klinikę przez Dupuytren i Andral i Rosprawy anatomiczne przez Cloquet i Bourgerie.—Filologija wzbogaciła się Gramatyką Arabską przez Sylwestra de Sacy, francusko-tureckim słownikiem przez Bianchi, przekładem Kalidasa «Wdzięczności Sakontali» przez Chézy, pierwszym oddziałem pysznego wydania «Thesaurus graecae linguae ab Stephano,» przez Hase, Sinnera, Fixa i Firmina Didot i nakoniec wydaniem wielu dzieł staro-francuskich przez Crapelet. W poezyi górowały Wiktora Hugo Liście jesienne, Jamby Barbier, Némesis Barthélemy, poezyje Alfreda de Vigny, trzy satyry polityczne A. Deschamps i nakoniec niektóre pieśni Béranger. Pomiędzy romansami «Notre Dame de Paris,» pierwsze trzyma miejsce, po niej idzie «Atar Gull,» «Plick et Plock» przez Eugeniusza Sue; «le Rouge et Noir» Stendhala, (**) «Barnave» Juliusza Janin, «Les

(*) Prościej mówiąc: dla tego przestali pisać, dla czego Syxtus V przestał garbić się i stękać. Znaleźli czego szukali. *(Wyd. Tyg.)*

(**) Jeżeli następstwo dzieł, tu wyliczonych, ma wskazywać stopień względnej ich wartości, tedy «le Rouge et noir» powinien stać daleko wyżej od «Plick et Plock» i «Atar-Gull». Te dwa ostatnie, są dobre romanse, ale wziętość ich zasadza się po większej części na panującej modzie nadzwyczajności, okropności etc. i autor, ze znakomitym talentem, umiał jéj odpowiedzieć; zaś «le Rouge et noir» jest xiążką, gdzie najgłębsza znajomość serca ludzkiego, uważanego i pojedyńczo i w massach społecznych, kojarzy się z niepospolitym wdziękiem stylu i s tak rzadką dziś, szczerą prostotą. Dzieło to nie zależy od mody—jest to romans wszystkich wieków. *(Wyd. Tyg.)*

Intimes i Daniel le Lapidaire» Michała Raymond, powieści filozoficzne i imne Balzaca, «le Roi des Ribauds» przez bibliofila Jacob, «le Bonnet Vert» przez Méry, Lornetka zaczarowana przez Delfinę Gay i inne.

W literaturze dramatycznej odznacza się Marion Delorme przez V. Hugo, Antony przez Dumas i le Maréchal d'Ancre przez A. de Vigny. Nakoniec jaśnieją jeszcze imiona Scribe, Mellesville, Dumersan, Bayard i t. d.

W Historyi widzimy też samą czynność co i za czasów restauracyi. Wymieniamy tylko wstęp do historyi powszechnej i do historyi rzymskiej przez Michelet, Rys historyi starożytnej przez Poirson, «Etudes historiques» przez Chateaubriand, kurs historyi państw Europejskich Schölla, trzy nowe tomy historyi francuskiej przez Sismonde de Sismondi, i historyją konstytucyjną Francyi przez Capefigue. Literatura Pamiętników nie mniej była bogatą w roku ubiegłym jak w poprzedzających. *(Mag. f. d. Litt. d. Ausl.)*

Bibliografija Rossyjska. Ważniejsze dzieła wyszłe od d. 1 Grudnia 1931 *do* 1 *Maja* 1832. (Ob. Tyg. Cz. V. str. 278). Poezyja. A. Puszkina, Poezyje. Część trzecia. P. (8) 208 str. 10 r.—Tegoż, Eugenijusz Oniegin; Rozdział ostatni, VII*y*. P. (12) 51 str. 5 r.—Pawła Szklarewskiego, Poezyje P. (8) 85 str. 5 r.—Bazylego Romanowicza, Poezyje. P. (12) 170 str. 5 r.—J. Kosiarowskiego, Przeniewierca (Переметчикъ); Powieść historyczna, z drugiej połowy przeszłego wieku. Odessa. (12) 57 str. 8 r.—A. Ziłowa, Bajki. M. (16) 58 str. 3 r.—Bazylego Litwinowa, Julija; Powieść historyczna. M. (16) 75 str. 3 r. — Teodora Fomińskiego, Duma (Дума) o Alexandrze I. M. (8) 13 str. 1 r.—Tegoż, Świetlana; Ballada. M. (8) 28 str. 1 r.—Zofii M** Trup narzeczony (Женихъ мертвецъ); Powieść wierszem. M. (12) 20 str. 3 r. — Hr. Chwostowa, List do Maryi Piotrowny Ochlestyszowej; P. (8) 8 str.—Tegoż, Pożegnanie (Прощание) Poety z ziemią P. (8) 4 str.—Mikołaja Wieriowkina, wzięcie (Взятие) Warszawy. P. (8) 15 str. 1 r. — Grzegorza Gorodczaninowa, Dzieła wierszem i prozą, Kazań. (8) 552 str. 10 r. Matematyka. J. A. Sewastijanowa, Zastosowanie (Приложенie) Jeometryi wykreślnej do rysowania, kart jeograficznych i do Gnomoniki. P. (4) XXII, 156 str. z 19 rycinami. 12 r. Dzieła naukowe. M. Grecza, Praktyczne (Практические) lekcyje grammatyki rossyjskiej. P. (8) 346 str. i klucz (Ключъ) do praktycznych lekcyj grammatyki rossyjskiej. P. (8) 160 str. 6 r. —Muzyka. Ballady i romanse B. Żukowskiego, muzyką Pleszczejewa. P. Cz. I. 85, Cz. II. 57 str. 15 r. — Rossyjska sława; wiersz B. Żukowskiego, z muzyką A. Pleszczejewa. P. (2) 6 str. 2 r.—Pieśń rossyjska (Руская песня) Wiersz B. Żukowskiego; muzyka A. Pleszczejewa. P. (2) 6 str. 2 r.—Album Liryczne (Лирическiй Альбомъ) na r. (1832) Wyd. J. Laskowski i M. Norow. P. (3) (79) 15 r. —Album muzyczne (Музыкальный) na r. 1832. Wyd. Bernard. P. (4) 57 10 r.—Album muzyczne na r. 1832, zawierające wybor romansów i pieśni z dzieł Żukowskiego, Puszkina, Kozłowa, Mierzlakowa, Delwiga, Chomiakowa, Zagoskina i innych, ułożone do śpiewania na fortepiano. P. 50 str. 10 r.—Album liryczne na 1832 Wyd. B. Żukowski. P. (4) 49 str. 10 r. Chemija. M. Chotińskiego, Początki (Руководство) chémicznego badania ciał nieorganicznych, zapomocą działaczów (réactifs. P. (8) VII, 92 str. 5 r.—J. Warwińskiego, Początki (начальныя основанія) chémii ogólnej, według systematu P. Thénard. P. (8) Cz. I. XVI, 419 str.; Cz. II i III*cia* podprassą. 15 r. — A. Jowskiego, Początki (Начальныя Основанiя) Chémii. Cz. II. O ciałach złożonych. M. (8) XVI, 526 str. 7 r. Ogrodnictwo. P. Schwartz, o zaprowadzeniu (О разведенiи) i utrzymywaniu ogrodów owocowych. M. (12) XI, 383 str. s 3*ma* rycinami 7 r. Nauki Lekarskie. F. F. Konradi, Rosprawa (Разсужденie) o sztucznych mineralnych wodach, z wiadomości o mineralnych zródłach Kaukaskich. P. (8) V, 208 str. s 3 rycin. 6 r.—Traktat o cholerze byłej w Rossyi w 1830 i 1831; Dzieło członków rady lekarskiej ustanowionej przy Centralnej komissyi, rospatrzone przez radę lekarską ministerstwa spr. wewn. P. (8) XXXV, 556 str. 5 r. Wymowa. Pochwała (Похвальное слово) Cesarza Alexandra I, czytana na pos. Akademii rossyjskiej 11 Września 1831 r. przez członka tejże xcia Szyrińskiego-Szachmatowa. P. (8) 123 str. 4 r. Dzieła Rozmaite. M. Polewego, Nowy malarz (Новый живописецъ) życia towarzyskiego i litteratury. M. (12) Cz. I. XXIX, 222. Cz. II. 263. III. 235. IV. 256 str. Cz. V i VI*ta* pod prassą. 20 r. — J. Sniegirewa. Rossyjanie w swoich przysłowiach (Русскіе въ своихъ пословицахъ) rosprawa o rossyjskich przysłowiach i sposobach mówienia. Część II*ga*. M. (12) 180 str. 4 r. — J. Ziembnickiego. O miejscach (О мѣстонахожденiи) gdzie się w Rossyi znajdują dyjamenty. P. (8) 16 str.—D. Sigowa, Gawędy (Толки) mieszkańców Moskwy o komecie 1832. M. (12) 27 str. Dzieła Dramatyczne. M. Pogodina, Marta (Марѳа посадница) Nowgorodzka. Tragedyja w 5 aktach. M. (8) 170 str. 5 r. — A. P. Amerykanka; drama w 1 akcie. M. (12) 54 str. — Alexego Chomiakowa, Jermak; Tragedyja w 5 aktach, wierszem. M. (8) 167 str. 5 r. — E. Adadurowa, złodziej (Воръ) Komedyja-Wodwil. M. (8) 32 str.

Sprostowanie błędu.

W poprzedzającym numerze Tygodnika, na str. 285 w słupie 2*m* powiedziano przez omyłkę, że obaj xiążęta Czetwertyńscy zostali mianowani kawalerami orderu Ś. Włodzimierza 3 kl. Spieszymy donieść że tylko xżę Kalasanty otrzymał ten order, zaś xiążę Godfred ozdobiony został orderem Ś. Anny 2 klassy.

Omyłka druku.

W poprzedz. numerze na str. 287, w słupie 1*m* wiersz 4, zamiast: i *postawione przed gmachem Akademii*, czytaj *i mają być postawione przed gmachem Akademii* etc.

Печатать позволяется. С. Петербургъ. 16-го Iюня, 1832. *Цензоръ О. Сенковскiй.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.